

Kennis- en innovatieagenda Zuidoost-Nederland

Voor betere zorg en
een gezondere regio

Colofon

Kennis- en innovatieagenda Zuidoost-Nederland
Voor betere zorg en een gezondere regio

Auteurs

Gertrude van Driesten
Silvie Zonderland

Ontwerp

Leonie Lous

De Argumentenfabriek

©©©© april 2020

www.argumentenfabriek.nl

In opdracht van

Maastricht University

Maastricht UMC+

Voorwoord

'Hoe maken en houden we onze regio gezonder?' Deze vraag ligt aan de basis van de kennis- en innovatie-agenda Zuidoost-Nederland. Een agenda voor een regio die zich uitstrekt over Zuidoost-Brabant en de provincie Limburg. Een heterogeen gebied, met verschillen in demografie, sociaal economische gezondheidsverschillen en verschillen in werkgelegenheid en inkomen.

In elke subregio lopen diverse initiatieven van verschillende partijen om de bevolking gezonder te maken en te houden. Denk aan programma's om overgewicht terug te dringen, of met behulp van technologie zorg aan huis te bieden.

De veelheid aan initiatieven is logisch, onder andere door de kenmerken van de bevolking per gebied. Het verbinden van deze initiatieven biedt kansen. De veronderstelling achter deze agenda is dan ook dat de regio gezonder kan worden als kennis en innovatie meer in samenhang plaatsvinden.

Het Maastricht UMC+ heeft het initiatief genomen om samen met allerlei lokale en regionale organisaties een kennis- en innovatieagenda op te stellen voor een gezondere regio. Van onderwijs en onderzoek tot burgerraden en zorgaanbieders, in totaal hebben ruim honderd vertegenwoordigers van verschillende partijen meegedacht. De agenda biedt houvast om de komende jaren gericht, met alle partners in de regio, te werken aan betere zorg en betere gezondheid. Daarnaast helpt de agenda bruggen te slaan tussen de verschillende initiatieven en zo gebruik te maken van elkaars kennis en ervaringen.

Initiatieven verbinden, kennis verdiepen en onderzoeksresultaten op regionale schaal benutten. Dat is waar de kennis- en innovatieagenda van Zuidoost-Nederland toe moet leiden. Met als resultaat betere zorg en een gezondere regio in 2030.

De kennis- en innovatieagenda 2030 bevat vier doelen: minder sociaaleconomische gezondheidsverschillen, betere ondersteuning en zorg voor ouderen, samenhang en beheersbare zorgkosten in het aanbod van zorg en ondersteuning. Elk doel heeft twee of drie subdoelen, die ieder zijn ingevuld met kennis- en innovatievragen. Zo geeft de agenda aan waar de focus van de regio de komende tien jaar ligt. De lijst van (sub) doelen en vragen is niet uitputtend. Juist door keuzes te maken stelt de regio zich in staat tot 2030 gericht samen te werken.

De volgende stap voor de regio is om concrete afspraken te maken over 'het hoe'. Per doel moeten de relevante partijen samen bepalen hoe ze de kennis- en innovatievragen gaan beantwoorden. We wensen hen daarbij heel veel succes.

We danken ieder die een bijdrage heeft geleverd aan het denkwerk.

Gertrude van Driesten,
Silvie Zonderland
De Argumentenfabriek

Kennis- en innovatieagenda

Op de volgende pagina's staat de kennis- en innovatieagenda Zuidoost-Nederland. De agenda bevat vier doelen met subdoelen die partijen gezamenlijk hebben geformuleerd voor hun regio. Onder elk subdoel staan kennis- en innovatievragen die komende jaren beantwoord moeten worden om de doelen te bereiken.

De afbeelding hiernaast toont de subdoelen en vragen bij de eerste twee doelen.

Doel 1: Minder sociaaleconomische gezondheidsverschillen

Groepen mensen in onze regio leven jaren korter en in minder goede gezondheid dan andere groepen. We willen deze sociaaleconomische gezondheidsverschillen verkleinen en willen dat de toekomstige generatie gezonder opgroeit dan de huidige.

Doel 2: Betere ondersteuning en zorg voor ouderen

Er wonen steeds meer en steeds oudere mensen in onze regio, en dat leidt tot een steeds grotere en complexere zorgvraag. Tegelijk is er tekort aan verplegend en verzorgend personeel. We willen dat ouderen zo lang als mogelijk thuis kunnen wonen met passende zorg en ondersteuning. We willen dat minder ouderen zich eenzaam voelen. En we willen mantelzorgers en burgerinitiatieven onderdeel laten zijn van de zorg.

- 1 Minder sociaaleconomische gezondheidsverschillen
- 2 Betere ondersteuning en zorg voor ouderen
- 3 Samenhang in aanbod van ondersteuning en zorg
- 4 Beheersbare zorgkosten

Wat zijn onze doelen voor een gezonde regio Zuidoost-Nederland in 2030 en welke kennis- en innovatievragen horen hierbij?

1

2

Minder sociaaleconomische gezondheidsverschillen

Inzicht vergroten in het ontstaan en het voortduren van gezondheidsverschillen

- Wat is de invloed van demografische en sociaaleconomische trends op gezondheidsverschillen in onze regio?
- Wat is de interactie tussen oorzaken van sociaaleconomische gezondheidsverschillen in onze regio?
- Wat is bekend over de zelfredzaamheid van jongeren in onze regio in relatie met hun gezondheid?

Interventies gericht inzetten

- Welke (combinaties van) interventies zijn het meest effectief om gezondheidsachterstanden te verkleinen?
- Hoe kan technologie helpen bij het verkleinen van gezondheidsachterstanden?
- Welke interventies hebben het meeste effect op gezond gedrag van mensen in onze regio?
- Wat is de beste manier om alle kinderen in onze regio een kansrijke start te geven?
- Hoe kunnen we gezonde voeding en beweging maximaal stimuleren bij mensen en organisaties?

Beter samenwerken met mensen die (risico op) sociaaleconomische achterstanden hebben

- Hoe kunnen we jongvolwassenen het best bereiken en betrekken in de aanpak van hun gezondheidsrisico's?
- Hoe kunnen we communicatie verbeteren tussen risicogroepen en zorg- en hulpverleners?

Betere ondersteuning en zorg voor ouderen

Signalering van de zorgbehoefte van ouderen verbeteren

- Hoe krijgen we ouderen die (extra) ondersteuning nodig hebben tijdig in beeld?

Zelfredzaamheid vergroten van zelfstandig wonende ouderen

- Welke woonvormen passen het best bij de vergrijzende populatie in onze regio?
- Welke (nieuwe) zorgtechnologieën sluiten het best aan bij de behoefte van ouderen in onze regio?
- Hoe kunnen 'jonge ouderen' het best gestimuleerd worden zich voor te bereiden op een fase met meer zorg?

Samenredzaamheid vergroten van ouderen en hun omgeving

- Hoe kunnen zorgtechnologie en wijkinrichting bijdragen aan het langer thuis laten wonen van ouderen?
- Hoe kunnen jongvolwassenen en andere omwonenden ouderen in onze regio ondersteunen?
- Wat is nodig om burgerinitiatieven een passende rol te geven in preventie, ondersteuning en zorg?
- Wat is de meest effectieve aanpak om eenzaamheid onder ouderen te verminderen?

De afbeelding hiernaast toont de subdoelen en vragen bij het derde en vierde doel.

Doel 3: Samenhang in aanbod van ondersteuning en zorg

Kwetsbare patiënten, zoals chronisch zieken en jongeren met geestelijke problemen, kunnen vaak niet verwezen worden naar de juiste zorg. We willen meer samenhang in het aanbod van zorg en ondersteuning. We willen dat er minder loketten zijn voor zorg en ondersteuning, en willen hierin samenwerken met zorgaanbieders, inkopers en burgers.

Doel 4: Beheersbare zorgkosten

De kosten van de zorg nemen toe, voor de maatschappij en voor mensen individueel. We willen de zorg betaalbaar houden in onze regio. We willen kostenverhogende prikkels wegnemen en gepast gebruik van de zorg vergroten.

- 1 Minder sociaaleconomische gezondheidsverschillen
- 2 Betere ondersteuning en zorg voor ouderen
- 3 Samenhang in aanbod van ondersteuning en zorg
- 4 Beheersbare zorgkosten

Wat zijn onze doelen voor een gezonde regio Zuidoost-Nederland in 2030 en welke kennis- en innovatievragen horen hierbij?

Samenhang in aanbod van ondersteuning en zorg

Inzicht in organisatiemogelijkheden vergroten

- Op welke schaalgrootte kunnen we complexe vormen van zorg het best organiseren in onze regio?
- Wat tonen regionale data ons over de knelpunten bij preventie, ondersteuning en zorg in onze regio?
- Hoe kunnen we preventie, ondersteuning en zorg domeinoverstijgend organiseren en welke bekostiging past hierbij?
- Welke randvoorwaarden maken burgerinitiatieven voor wonen, welzijn en zorg in de regio succesvol?
- Wat zijn mogelijkheden voor regionale implementatie van zorgtechnologie, zoals beeldcontact?
- Hoe kunnen organisaties in zorg en onderwijs beter samenwerken om personeelstekorten op te vangen?
- Wat is de beste manier om patiëntgegevens te delen tussen zorg- en hulpverleners?

Leren van anderen

- Wat kunnen vergelijkbare (internationale) regio's ons leren over organisatie van preventie, ondersteuning en zorg?
- Wat kunnen andere organisaties en sectoren ons leren over de implementatie van nieuwe technologie?

Beheersbare zorgkosten

Inzicht vergroten in kostenverhogende mechanismen

- Welke mechanismen verklaren de toename van zorgkosten in onze regio?
- Wat zijn de effecten van extramuralisering op de zorgkosten in onze regio?

Gepast gebruik van de zorg vergroten

- Wat zijn effectieve interventies om gepast gebruik van de zorg te vergroten?
- Hoe kunnen we zorggebruik in onze regio verminderen?
- Hoe kunnen datawetenschap en technologie bijdragen aan het verminderen van zorggebruik in onze regio?
- Welke vormen van preventie zijn het meest geschikt voor onze regio en hoe kunnen we ze bekostigen?
- Hoe kunnen we de kennis van zorgaanbieders en zorgvragers over de kosten van zorg vergroten?

